

IZVOR UNE (-205 m), NAJDUBLJI IZVOR HRVATSKE

I ove 2007. godine, naše speleološke udruge su kroz ljetne speleološke, speleoloronilačke i biospeleološke ekspedicije ostvarile iznimne, svjetski značajne rezultate. Jedan od najvrijednijih i najvažnijih ostvarenja svakako je istraživanje jednog od naših najljepših krških izvora, izvora rijeke Une, pri čemu je čak dosegnut svjetski rekord.

U okviru međunarodne speleoronilačke ekspedicije "Zrmanjin zov '07", organizirane od strane speleološkog društva Dinaridi – Društvo za istraživanja i snimanja krških fenomena (DDISKF) iz Zagreba i suorganizaciju Javne ustanove za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Zadarske županije i Parka prirode Velebit, istraživano je iznimno zanimljivo područje rijeke Zrmanje i izvorišnog dijela rijeke Une. Na ovom graničnom području između jugoistočnih padina Velebita, Ličke Plješevice, Poštaka i Bukovice izviru brojni izvori kao što su Krnjeza, Krupa, Kusa, Kusac, ovdje je smješteno i vrelo Zrmanje, a jedan od najljepših i očito najdubljih je izvor rijeke Une. Iako kristalna dubina izvora od davnine privlači pažnju istraživača do sada je u njemu ronjeno svega nekoliko puta, najviše do dubine pedesetak metara. Već prilikom preliminarnog, predekspedicijskog istraživanja utvrđeno je da je izvor daleko dublji.

U sklopu ekspedicije uslijedile su četiri speleoronilačke akcije u kojima je svaki puta dosegnuta veća dubina. Konačno, 31. srpnja 2007. član DDISKF-a, talijanski speleoronilac Luigi Casati uspio je zaroniti na nevjerojatnu dubinu od -205 m, što predstavlja najdublji zaron u nekom hrvatskom speleološkom objektu te dosizanje dosadašnjeg svjetskog rekorda u dubinskom zaronu u hladne izvore. Cijela akcija istraživanja cijelo je vrijeme fotografski i video dokumentirana, kako iznad vode, tako i u izvoru pa možemo očekivati vrlo atraktivne filmove koje će organizatori prikazati na nekima od slijedećih speleoloških skupova.

Izvor Une se nastavlja dalje te je usprkos hladnoći vode između 9 i 10°C naredne

foto: Roman Ozimec

godine u planu nastavak istraživanja pri čemu možemo očekivati osvajanje novih dubina. Uz zavidan rekord, ipak je najvažnije da smo ovim istraživanjem ostvarili izvanredne znanstvene spoznaje o izvoru rijeke Une vezane uz geomorfologiju, hidrologiju, biologiju i druge znanstvene grane, što će se nastaviti i prilikom sljedećih istraživanja.

U okviru ekspedicije obavljeno je dodatno istraživanje još jednog od naših najljepših izvora - Majerovog vrela, izvora rijeke Gacke. Mješoviti talijansko-švicarsko-hrvatski speleoronilački tim je nakon oko 600 metara

ronjenja uspio izaći u suhi špiljski kanal, čime je u Hrvatskoj svladan dosad najduži sifon, odnosno potopljeni špiljski kanal. Treba istaknuti da najveća dubina sifona iznosi 98 metara, a temperatura vode tek 8°C.

O detaljima ovih istraživanja ćete čitati u nekom od narednih brojeva Subterraneae.

mr.sc. Roman Ozimec
Hrvatskobiospeleološko društvo
Zagreb